

ВЕСЕЛА ЧИТАНКА

З ОБРАЗКАМИ.

ДРУГЕ ПОБІЛЬШЕНЕ ВИДАНЄ.

Ціна 15 центів.

1916.

З УНІВЕРЗАЛЬНОЇ ДРУКАРНІ

(Universal Printing Co.)

SCRANTON, PA.

ЧИСЛО 9.
ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНСЬКОЇ КНИГАРНІ
В СКРЕНТОН, ПА.

ВЕСЕЛА ЧИТАНКА

З ОБРАЗКАМИ.

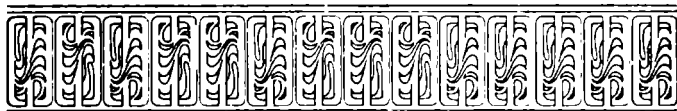
Написав Чалий.
С. Ч.

ДРУГЕ ПОВІЛЬШЕНЕ ВИДАНЄ.

Ціна 15 центів.

1916.
З УНІВЕРСАЛЬНОЇ ДРУКАРНІ
(Universal Printing Co.)
SCRANTON, PA.

Чортик Друкарський.

Оповідане.

I.

Гавриїл Постолій, дяк старої дати, не мав щастя, тай годі. За 30 літ свого дякування нігде довго не міг заґрїти місця. Ту був лихий парох, там сотрудник. де інде громада і все треба було утїкати на свіжу парохію. Найдовше дякував у селі Непошитім, бо около 7 літ. Не велика одначе була з сего погїха. Село Непошите належало до найбіднїйших в цілім повіті, доходи були дуже маленькі, річна платня дуже нужденна так, що просто годі було вижити. Дяк мав шестеро дітїй, любив гарно зїсти і ще ліпше випити, а ту ніколи не сходили ся кінці з кінцями. Залазив проте в довги все більше і більше. Дійшло до сего, що наприкінці ніхто вже не хотїв йому нічого позичити, а селяни і навіть співанку зложили про него:

Ой ти дяче, Постолію,
Не їж клюски на олію,
Не пий пива без потреби,
За малі доходи в тебе.
Влетиш в окріп, наче муха,
Влізеш в довги, аж по вуха.
Й прийдеш штани продавати,
Свої довги віддавати.
Тоді вже не буде ради,
Мусини просить у громади.
Щоб по шістьці поскладала,
Другі штани купувала...

Ціле село вже знало співати сю пісню, з виїмкою самого дяка. Він якось дуже довго не знав ані не чув нічого. В кінці таки прийшлося почути. Коли одного разу зайшов до корчми, кількох п'яних молодиків відспівало йому до очей цілу співанку від початку аж до кінця. Дяк страшенно розсердився, тай вилетів з корчми, неначе бомба. Дорогою роздумував, як йому шістьти ся на невдячних селянах. Не буду ту дяком, най їх колька коле! — рішив на конець. Піду світами, а не хочу дякувати між такою голотою, що співанки складає на мене. Се-ж ганьба, Параскевійо, гукнув до жінки, коли переступив поріг своєї хати — чи ти знаєш новину?

— Не знаю чоловіче — відповіла стара, горбата і крепко збідована дячиха — нічого не знаю.

— Се ціле нещастє, що нічого не знаєш! Співанку про нас зложили і вже співає її ціле село.

— Співанку, кажеш? Чи-ж се що злого? Зложили, так най здоровенькі співають.

— Дурна! — гримнув дяк вже зовсім виведений з рівноваги — таж нічого гіршого не може бути. Гори та кремінє на них, я мушу пімститись за се!

— Так щож зробиш?

— Не буду більше дяком між ними тай годі. Най знають!

А де-ж підеш на старість? Хто тебе прийме?

Поїду до Америки.

На таку заяву стара дячиха лише губу відчинила. В її очах закрутили ся сльози і простогнала з плачем: — До Америки їдеши? А що я зроблю нещаслива? Як вигодою дрібні діти? Нас громада вижене з дяківки, не буде що раз до губи вложити. Ой, біднаж моя головонько, ой, що се він видумав?!

— Цить, дурна, — заговорив дяк вже троха лагіднішим голосом. Я в Америці дороблю ся, буду вам посилати по 100 ко-

рон кожного місяця і жити мете, мов пиріг в маслі. А може ще мені так пощастить ся, що зістану попом, тоді вам ще ліпше буде.

Принілю стільки гроший, що купите собі гарний дім, сад, огород, поле, худобу і т. п. Чейже тямш нашого піддячого Пендрія? Він там зістав попом і тепер панує. Чомуж мені не спробувати щастя?

Жінка перестала плакати, але все таки не зовсім довіряла мужови. — Хто знає коли ти там доробиш ся, а нас виженуть з дяківки сейчас по твоїм виїзді.

— І на се є рада. Я попрошу о. пароха, щоби приймили за дяка нашого старшого сина і все буде добре. Тоді ніхто вас не вижене. О. парох казали мені кілька разів, що наш найстарший син може вже бути дяком.

— А звідки возьмеш гроший на дорогу? — запитала жінка вже на впів переконана.

— Продам корову з теличкою. Не бійтесь, що останете без молока. Я розкручу гроший зараз по приїзді до Америки і пішлю на другу ще ліпшу корову.

Дячиха замовкла і почала поратвсь коло печи, а се було добрим знаком. Дяк знав, що як вона замовкне, так значить, годить ся на все.

II.

В три тижні опісля дяк Постолюї вибрав ся до Америки. Все пішло йому, як собі уложив. Парох з громадою згодились приймати його старшого сина за дяка, за корову з теличкою взяв тільки грошій, що мав доволі на дорогу, а на добавок його старий друг і кум, котрий виїхав до Америки перед 4 роками, ненадійно написав до него і прислав свою адресу. Тепер дяк їхав до кума, неначе до рідного батька. Був певний, що кум Двочка, (так називав ся його друг) pomoже і порадить, та й не завів ся в своїх надіях. Кум дійсно був добрим чоловіком: Приймив дяка до свого дому, нагодував, приодів та ще й позичив 20 долярів. Опісля почав оглядатись за місцем для него, а коли не найшов, порадив подати оголошенє до американсько-руських часописні, бо мовляв, тою дорогою найшвидше дістати добру посаду. Поміг навіть уложити оголошенє, яке звучало, як слідує:

„Півець церковний з добрим голосом пошукує посади. Близних відомостий про него уділить п. К. Двочка, Вох 14, почта Gantyne, Pa.“

Дяк вложив оголошенє до коверти враз

із переказом на 50 центів, заадресував до найбільше почитної руської часописи в Пенсильвенії і сейчас відніс на пошту. По повороті з пошти довідався, що його кум дістав телеграму і в дуже важнім інтересі спонуканий виїхати з дому на цілих три тижні. Але ви не журіть ся моїм виїздом—добавив д. Двочка — і розгостіть ся, як в своїм домі. Ту маєте ключик від моєї поштової скринки і можете кожного дня розпечатувати та читати листи, адресовані до мене. Як що напише котрий священик або парохія, що потребує дяка, так поладняйте все самі.

В тиждень по від'їзді кума одержав Постолії часопись, до якої подав своє оголошене. Почав переглядати її і, якеж було його здивованє, коли найшов оголошенє зовсім змінене і перекручене. Звучало воно тепер так:

„Півень церковний з добрим голо-
сом пошукує росади. Близних ві-
домостей про него уділить п. К.
Квочка, Вох 14, почта Вантуна, Ра“.

Гори та кремівє на вас!—закляв дяк —
а се що? Півень церковний пошукує росади.
Близних відомостей про него уділить квоч-

ка, а почта бантина. Агій! Таж се все щось курячого. Хто з того виїде!?

Так переречитував оголошенню кільканадцять разів і кляв та сердив ся. Але його лють дійшла до найвищої точки аж на другий день, коли відобрав з пошти письмо адресоване до пані Квочки з допискою: „для півня церковного“. Яквійсь весельчак писав так у тім письмі:

Високоповажана Пані Квочко!

В останнім числі нашої часописи вчитала я, що у вас є церковний півень, (якого ви мусіли висидіти) що пошукує росади. В мене є богацько росади і чимало курій, а не маю доброго півня. Прошу отже донести мені, чи ваш півень буде добрий для курій і кілька коштувати ме. Радам також знати, для чого ваш півень називає ся церковним? Чи він може летить аж на церков і піє? Ожидуючи ласкавої відповіді, остаю

З поважанєм

К. Куркя,

почта Доробало.

Дяк аж пальці гриз з персердя. Ось що пишуть, ось який сміх і сором — говорив сам до себе. Мупу написати до редакції і добре їх вилаяти. Що вони собі дума-

ють? Чи я їх дурень? Так мене осмішити? Ні, таки вплаю їх добре, най знають.

З такою постановою сів до стола і почав писати:

Почтенна Редакцію!

Во первих хочу знати почому Ви так перекутили моє оголошенє? Мене назвали півнем, се значить когутом, моего друга квочкою, а нашу почту бантиною. Чи-ж оно так годить ся? Я заплатив Вам хорошо, удал ся до Вас яко до почтенних люднїй, а Ви, к найбільшому моему сожалінїю, так мене осрамили і осмішили в глазах всіх собратїй читателєй. Не почтили даже мой сивий волос на главї мойї. Так даже не дїлають пастиухи скота і свинопаси.

З поважанєм

Гавріїл Постолїй.

Дяк по старїй звичцї писав паламарщиною, хотїй говорив добре по українськи. Заадресував, відніс на почту і троха успокоїв ся ся. Нехай знають, мовляв, нехай і вони посердять ся.

За кілька днів надоспіла відповідь від редакції. Редактор писав:

Високоповажаний Добродїю!

Даруйте, що ми не нароком так Вас

скривдили і обидили. Кажу не на роком, бо всі похибки у Вашім оголошенні наділав нам чортик друкарський, який закрився через недогляд коректора. За те бажаємо відпокутувати наш гріх і помістити Ваше оголошенні по раз другий, вже справлене і без похибок. Буде воно в слідуєчій числі нашої часописі. Чортика друкарського не припустимо більше.

З вис. поважанєм

(Підпис не читкий).

Дяк ніколи не читав нічого більше кромі Псалтиря та прочих церковних книг і зовсім не знав кого зовуть друкарським чортиком. Був про те дуже здивований, коли тепер вперше почув про него. Думав собі, сердега, що редактор пише про справдіпного чортяку. Що се вони плетуть, окаянні? — гримнув з пересердя — чи знов глузують з мене? Що се значить чортик друкарський? Звідки він там взяв ся? Як міг перекрутити моє оголошенні? Ну, будь я осел не Постолій, коли розберу що з сего! А ту ще й кума Двочки нема в дома, щоби порадив і вияснив.

Так бив ся з гадками цілий день і не вепів нічого придумати. Аж другого дня

коло полудня прийшла йому щаслива гадка до голови, поїхати лично до редакції. Бажав за всяку ціну взнати, що то є друкарський чортик, або навіть увидіти його.

III.

Місто, де виходила згадана американсько-руська часопись, було віддалене тільки 10 то 12 ам. миль від місточка, де жив Постолій. З одної до другої місцевости можна було заїхати „стріткарю“. Дяк розпитав гаразд в своєї куми про дорогу, вишив для відваги три чарки „виски“, сів на „стріткарю“ і поїхав. Вже смеркало ся, коли прибув на місце. Цілий редакційний персонал вже був порозходив ся, а в редакційнім льокалі остало лише трех складачів, що кінчили складати якісь рукописи.

Дяк вступив до середини, поздоровкав ся як слід і прямо заявив, що хоче бачити чортика друкарського. Складачі видивили ся на него.

— Чоловіче, — відозвав ся старший складач—друкарського чортика не всегда можна доглянути. Найчастійше буває він невидимим.

— Що ви таке верзете, буває невидимим—горячив ся дяк.—Коли він у вас живе,

шкоду робить, закрадає ся всюда, так всякий повинен його часто бачити. Я також приїхав, щоби увидіти його.

Складачі переглянулись між собою і стали підсміхатись під вусом.

Дяк се підглянув і почав ще гірше горячитись.

— А може того чортика зовсім немає, може ви лише дурите тим людей? Але прошу не думати, що я такий дурак, ні! Де той чортик?

Складачі пізнали, що мають перед собою великого дурня або паницю. Почали шептати щось між собою, а далі відозвав ся оден з них:

— Га, як що ви хочете конечно бачити нашого чортика, так добре. Ми отсе посилаємо свого товариша, щоби закликав його. Просимо тільки не мати до нас жалю, наколи-б ся стріча була для вас не милою. Не хочемо відповідати за наслідки.

По такій промові оден зі складачів вийшов на місто і купив маску з рогами, кілька ярдів чорної цирати і здоровий коров'ячий хвіст в „бучера“. Тоді взяв на лице маску, обвинув ся в цирату, прив'язав хвіст тай влетів задними дверми до друкарні.—

Ось я ту, невірний Фтомо!—крикнув до дяка.

Дяк остовпів зі страху. Викликав чорта з ліса і мав його тепер перед собою. Оглянув ся за складачами, але ті згасили світло і поховались за друкарські кастні.— Горе моє—прошептав з нетями і одним скоком найшов ся на вулиці, Летів мов навіжений, тручав та перевертав прохожих і

не оглянув ся аж на „стріткарі“. По повороті до дому перехрестив ся тричі, змовив молитви тай почав роздумувати, яким би то світом втечи з тої бісівської Америки. І справді був би повернув сейчас до старого краю, наколи б мав грошенята. На щастє чи нещастє не було їх в него. На добавок другого дня вернув домів кум Двочка, вияснив йому, що то є друкарський

чортик і переконав, що ціла подія в друкарні була жаргом складачів. Наконєць подбав і вихлопотав для него місце дяко-учителя. Наслідком сего Постолій остав в Америці, але не на довго. Зложив собі 200 долярів тай вїо до старого краю.

При від'їзді сказав своему кумови, що покидає Америку, бо вона не міг пошанувати сивого волоса. Вона, мовляв, сама молода і не любить старих. Гори та кремїне на такі порядки! Хай їм буде грець! З такою клятьбою від'їхав.

СПОМИНИ.

Ой мав я „фраїрку“, Паранькою звали,
Хотїв оженитись, та люди не дали.
Розвели не дали, бо люди поганці.
Приправили роги, коханій Параньці.
Рознесла ся чутка, недобра, погана,
Що любить Паранька молодого пана.
Я не йняв їм віри, лиш почав слїдити
Й страшну нагу правду прийшло ся відкрити.
Дїзнав ся я швидко, що в моїй Параски
Ще трех кромі мене добило ся ласки,

Що трех панів любить Паранька кохана:
Писаря, дяченька і дідича пана.
А я був у неї додаток, причена,
Від людей заслона, як прийде халепа...
Доживи такої великої зради,
Я з туги та болю пішов до Канади.
Суперників кинув, село і Параньку,
Що сейчас у пана згодилась за няньку...

ДОНЬКА ІЗРАІЛЯ.

Кікс ті*) Мойше як я вбрана
Кікс ті, Мойше, кік!
Вилзав ся в Америці
З біди чоловік;
Досить має вбраня, біля
Бо жиє Бог Ізраїля.
Кікс ті Мойше, кікс ті любе,
Вмію ся вбирать,
Господарством заряджати,

*) Диви ся.

Тобі помагать.
І таке друге жінки в світі
Нема в жадне чоловікі...
Кіке ті Мойше як то гої
До нас всегда ідуть:
Все купують, як нам гроші

На сховок дають;
Ну—а се інтерес тлусте—
Робить твоє “балабусте”.
Бо я все “а бісел”*) віски

*) Гроха.

Тримаю он там,
Зайде мужик чи мужичка
Ликнути му дам—
І воно за те багательки,
Має мя за приятельки.
Або як то баби різне
Мені продає
Те що в сторі компанічним
На книжку возьме
Й то так таньо, мов за дармо,
Щоб я заробило гарно.
Тож я за те собі вбралось,
Кікс ті Мойше, кік!
Мені рівне ти не знайдеш
Хотьби ти ся встїк...
Я є рідке цвітке в зілю,
Перше в цілім Ізраїлю!

АМЕРИКАНСЬКИЙ РОМАН.

Хлопя пасло свині,
А дівчина кози,
Й полюбились, покохались,
Що борони Боже.
І чахли з любови,
Й годі було жити,

Й порішили батька-матір
О дозвіл просити.
Але батько-мати
Тверді і завзяті—
Набили їх тай сказали:
До свиний, смаркаті!
Ось вони із горя
Обоє втікають,
Тай у „корті“ вінчають ся
Й жити починають.
І живуть щасливі
Цілий місяць любий
І люблять ся, кохають ся,
Неначе голуби.
Та на другий місяць
Між молоду двійку
Післав чортик кваси різні
І сварку і бійку.
А уже на третій—
Нема що й казати,
Молодиця йде до „корту“,
Щоб розвід дістати!
А муж утікає,
Тай говорять нині:—
Не хочу вже жінки більше,
Ліпше пасти свині...

НАГРОБНА НАПИСЬ.

Американського „салуніста“.

Хрестіть ся, люди, трічі—
Ту лежить наш „готельничий“,
Горлицький москаль,
Лишив жінку з діточками,
Цілий салун із фляшками
І сум, і печаль;
Лишив ще три бочки „виски“,
Що заливав хруням пивки,
Сім кінських ковбас;
Лишив „бару“ укохану,
І фальшиву „ачіщану“,
І покинув нас.
Лишив много „виски“, пива,
Що московська зволоч пила,
Силювачки лишив;
Навіть пона з бородою
Не міг взяти зі собою,
Так дуже спішив...
Все покинув спротивна,
Та честь його не загине
До судного дня,
Доки „виска“ ме лиш жити,
Вічну пам'ять буде вити
Йому піячня.

З теки Мошка Цмокелес.

Я вам кажу, той жидки,
Се велике дураки:
Воно вам нічо не знає,
Лиш свій талмуд обертає
На усї боки.

А як йому в світі жить,
Як до людей доходить,
Яке світ є на всі боки,
Не знає воно, нївроки,
Хоч його забить.

Я вам щось напишу ту
Про жидівську дурноту,
А ви собі прочитайте,
Тай здорові осуджайте,
Чи правду плету.

І. ПРИГОДА З ВОВК.

Штири жидки з оден віз
Везло теля на заріз,
Везло собі й шварґотало,
На нічого не зважало,
На ніяке біс,
А тимчасом біс не спав,
Жидкам пакість рихтував,
А як прийшло серед ліса,
Показалась штучка біса,

Що їм наділав.
Іменно їх сивий кінь.
Що без хвіст і ока він,
Під ніс фюркати почало,
Своїм задом підкидало,
Хотяй було лїнь.
Потім скочило у бік,
Вивернуло жидків всіх,
Все собі стригло вухами,
Фиркало собі ногами.
Що аж було сміх.
Жидки схопилось сейчас,
Застогнало всі нараз:
Сруль на тонко запищало,
Лейба грубо заревало,
Мов скрипка і бас...
Той рука собі зломав,
Сей нога оббите мав,
Шая своє ніс тримає,
Кальман писок обтирає,
Що порозбивав.
В тім глянуло Шая в бік
Там, де корч собі стоїть,
В одній хвилі біле стало,
З пальцем тудя показало
І крикнуло „кік“!
Жидки кожде там глядять
Й бачуть вовк страшне лежить

Ціле із хвіст і зубами,
Світить страшно із очами,
Вказує язик...
Як бачило жидки се,
Зі страху збіліло все;

Кожде біль свій забуває,
В село просто утікає,
Ціле ся трясє.
Сруль з одна лише рука,
Лейба з оден ніг скака,

Кальман на писк вже байдуже,
Шая пісок носом струже,
А все утіка.
А за ними кінь біжить,
Тарадайка гуркотить,
А привязане телятко
Також реве, небожатко,
Аж вухо дріжить.
Так прибігло у село,
Страшне ай вай піднесло,
Все мужики позбігалось,
В оден голос запиталось:—
Що там, де було?
Страшне вовк!—крпчать жидки.
Де?—питають мужики.
Там у ліс, у корч залізло,
На нас так гляділо грізно,
Мо́в дике бики...
А війт на се;—ось і крам!
Треба вовка вбити нам,
А не вбємо, буде горе,
Вівці їсти ме на поли.
Й каже мужикам:—
З тими жидки всі ідїть,
В пана дві стрільбі возьміть,
Вбийте вовка у берлогу;
Жидки вкажуть вам дорогу.
Лиш швидко біжіть!

Й ось зібралось гоїв гурт,
Усі на то вовк ілуть.
Шая з заду підбігає,
За мужпка ся ховає
І кричить:—ось тут!
Летять гої, наче рій,
В ліску ділять ся, як стій,
Корч з далека обступують,
Обережно поступають
До той вовк страпний.
Приходять на трийцять крок
Й бачуть, справді лежить вовк,
Страшне хвіст і зуби має,
Та чому вже не втікає?
Чого так замовк?
Гої близько вже, ось ту,
А воно вам ні ду-ду.
Гої првійшло, за хвіст взяло,
А воно ще не втікало,
Наче на біду...
Тоді кождий вже пізнав,
Що вовк там на смерть сконав
І не сказав се нікому,
Лежав собі в корчі тому—
Вже трошка й воняв.
І що там сміху було,
Не спеше моє перо,
Як все жидків висмівало,

З боягузи називало
Ціліське село.
І по що той весь кілок,
Як би розум мав жидок?
Повинен був конем стати,
Вовка гарно запитати,
Чи живе той вовк?
Як би вовк сказало—ні,
Не було б сміху в селі.
Можна навіть шкіру зняти
І гешефт на тім зділати
Сміятись з гої.

II. БІДА ІЗ ПЕЙСА В АМЕРИЦІ.

Захотіло Мойше Квіт
Поїхати в Новий світ,
В Америку, там за море,
Де лиш всякий гроші горне
Й живе собі „гіт“.
Де все рівне, мов оден,
Де їсть „гуголь“ день у день,
І день кожний сабаш має,
За нічо ся не старає,
З грошима лиш дзень.
Захотіло, що ай вай,
Покидає рідний край;
Навіть пейса не голило,
Зібрало ся, тай поплило

У той там „вірай“.
Переплило так вода,
У Нью Йорку висіда.
В Бруклн воно свата має
І до него іпкандибає,
Неначе біда.
Несе „бондлів“ цілу гать,
Перину на метрів пять,
Суне, мов та фіра сіна,
Пейса висять по коліна
А халат—до пят.
А в тім чує, що за крик?
Хтось за пейса його смик,
Оглянулось, дуже люте,
А ту „бойсів“ ціле купе
В слід за ним біжить.
А все з криком і сміхом,
Штурка Моіпка з патиком
І з камінями кидає,
І за пейса потягає—
Реве—грінгорн, бом!
Мойше не зна, що ділать,
Бересь бойсів вговорять:—
На що ви ся ту зібрало,
Чп жидка ви не видало?
По що тут кричать?
Я не жадне звір ні смок,
Я з Галичини жидок.

Але „бойси“ мов не чують,
Докучають і пустують,
Не вступлять на крок.
Мойше стало, мов той цап,
За свою перину хап,
Й давай себе боронити,

Й периною хлопців бити,
Бух по них, та хляп!
Тоді „бойси“,—Боже мій,
Кинуло ся, наче рій,
Тісно Мошка обступили,
І на землю повалили,

Тай почали бій.
Кусало його, як пес,
Обдрапало цілий „фейс“,
Пейса йому обірвало,
Перина ціле подрало
І халат увесь...
Мойше крикнув:— гвалт, ай вай.
Тате, маме, помагай!
Між тм „бойси“, що є сили,
Прали його пів години,
Хоч там умирай.
Аж по пів години там
Появив ся грубий пан
І з палкою нагнав „бойси“,
Поміг встати бідне Мойше;
Був се „поліцман“.
Ту конець з кавалок мій.
Мойше схопилось, як стій,
Вже й до свата не питалось,
Америки відцуралось—
Вернуло в край свій.
Тепер з нафтою у нас
Гешефт має, і нераз
Любить нам оповідати,
Що в Америці зазнати
Мусіло в той час.
А я таки скажу так,
Що той Мойше, се дурак:

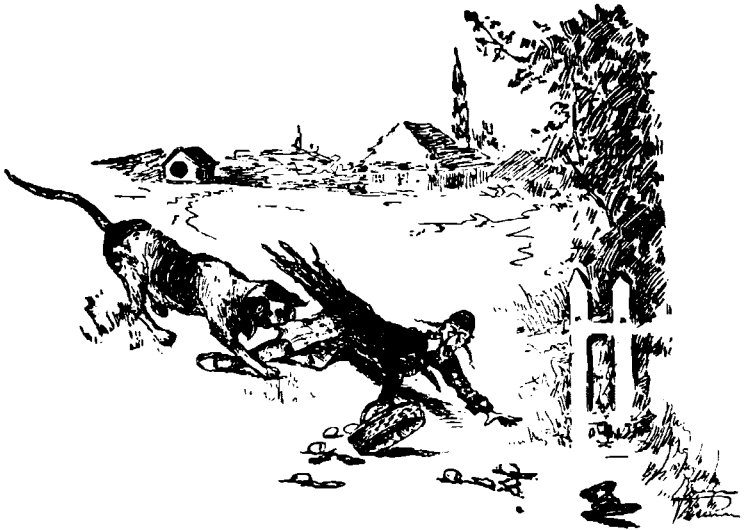
По що було пейси брати,
„Бойсів“ ними дратувати,
Як се їм не в смак.
А коли вже пейси взяв,
Най би в косу посплітав—
„Бойси“ думало б, що „чайни“,
Усе-б пішло дуже файни,—
Мойше-б там остав.

III. ІСТОРІЯ ЗІ ШТАНИ.

Рувим скупе було жид,
Таке скупе, що аж встид:
Гроші в кишеню дусило,
А обідране ходило
І чорне і брид.
Воно вам за весь свій вік,
А жило вже сорок рік,
З одні штани обходило
Та й ще з того і хвалилось:—
Я оцадне—„кік“!
А штани тото, латки,
Вже подерлось на шматки,
Блищало ся, наче криця,
Чорне було, як мазниця
І лиш по латки.
Та Рувим за гроші міх
Був би не покинув їх;
Аж стало ся в одну днину,

Що пес їх із него скинув
На велике сміх...
А клоніт сей так ся став:
Рувим з яйця гандлював,
Кошик все любило взяти,
Яйця в село йшло збирати—
Хто їх скільки мав.
Так за яйця оден раз
Зайшло і до Леся Мазь,
Яке пес недобре мало,
Воно жидків так кусало,
Що дерло-б з них пас.
Прийшло до воріт сей Лесь
Й бачить, пса не видно десь,
Та воно не довіряє,
І Лесихи ще питає:—
Чи дома ваш пес?
А та каже:—ні нема,
Побіг мабуть до села.
Сказала й пішла по діло,
А Рувим тоді вже сміло
Браму відчиня.
Вже відчинив, йти почав,
А в тім чує:— гар, гар-гав!
Скочив псиче з оборогу
Тай хап Рувима за ногу,
Аж бідний ушав.
Припер го пес до стіни,

Взяв ся до його штани,
І шарпає, рве кусає,
Хоч Рувим кричить, благає:
Лесю, борони!
Але заки надбіг Лесь,
То прокляте, люте пес

Шарпало штани і рвало,
Поки жидок не остало
Без штани увесь.
То собака, наче біс,
По шматкови їх розніс
Й Рувим таке... голінате
Домів мусіло вертати

Й дусилось від сліз.
Плакало так неділь дві
За тоті штани свої,
Потім з яйцями дві скриві
Поїхало аж до Ждині

Й купило нові.
Тепер вже воно опять
Ходить покладки збирає
В штани нові, гольтіпака,
Поки з него знов собака
Не буде зідрать.

ЛЯХ І РУСЬКІ СВЯТІ.

Віз до міста пана Ляха
Бідний Русин, Муха,
Тай вивернув у болоті
Глибокім по вуха.
Лях увидів, що погано,
Прийдесь погибати
І говорить до Русина:
Моли ся, мій брате,
Щоби святі допомогли
При житю лишитись.
Тоді Русин здіймив Шапку
Й так почав молитись:
Святий Яцку, Станіславе,
Двійце укохана!
Витягайте із болота
Нещасного пана.
Ви оба були Ляхами
І Лях помирає:
Поратуйте свого брата,
Русин вас благає!
Лях сил усіх добуває
І кричить:—голоतो,
Святий Яцек був шляхтичем,
Не піде в болото!
Проси лучше святих руських,
Вони біду знають

І кождому у нещастю
Швидше помагають.
На те Русин:—чи маєте
Мене за падлюку,
Щоби я слав святих своїх
У таку грязюку?
Ні, не хочу. Оден Ляшок
Не вартус сего,
Щоб мій святий у болоті
Бабравесь через него.
Навіть малих святих шкода
Козьми і Дамяна...
Сказав таке, нагнав коні
І оставив пана.

ДОБРА ГОРІВКА.

Ой куме, куме, добра горівка!
Пив би я часто, щоби не жінка:
А ту з жінками, лиха година,
Сердить ся плаче, наче дитина.
Вищете чарку, вже ме бурчати;
Вищете другу, стане кричати;
Вищете третю, вже всім кидає,
А при чегвертій, плаче і лас.
Вищете пияту — бере ломаку
Й бє мене, лушить, наче собаку...
Ой куме, куме, добра горівка,
Та годі пити, — бити ме жінка!...

ПЛАЧ ЗА АПЕТИТОМ.

Я голодний їхав з краю —
Був би чорта з'їв,
А сьогодні повертаю —
Де-ж апетит дівсь?
Як наїв ся „гему“, „паїв“,
Тутешних ковбас,
Так пропав же мій апетит.
Наче свічка згас!
Бодай-же вас „геми“, „паї“,
Йів найстарший біс;
Таж я лиш зі свого краю
Сей апетит віз.
А ви і той мені вкрали,
Бідній сироті,
І оставсь я нещасливий,
Мов курка в воді.
Висох цілий, наче скипка,
Псую собі кров:
Що я вдію, як до краю
Поверну ся знов?
Як я з'їм там фасоль миску,
Другу огірків??
Бодай-же вас „геми“, „паї“,
Йіло сто чортів!

ТЯЖКО ДОГОДИТИ.

Пані Тоненька:

Ах ти хруню, ти старцуне!
Ти чого став під дверима?

Десь тя всюди лихо всуне —
Глянь — я ніс му вже розбила...
Що за кара — Боже, Боже!
З таким жити, з таким бути!

Вічно треба лляти сльози,
Як билинка мушу схнути...
Він гризе мя всім і всюди:
Посом навіть добивас —
Бо го носить як не люди
Або під дверми тримас.

Пан Тоненький

(тримаючись за ніс, з котрого капає кров:)

— Тихо, тихо, що-ж зділаю,
Чи в кишени ніс носити?
Вирочім хоч го й де сховаю —
Бабі тяжко догодити...

СПАНОШЕНІ.

Мошко бідний як камапа
Вандрував за море:
Кілька книжок, груба Сура,
Перина, бахори,
Капелюх старий і халаг,
Шапка сабанівка.
Три „бебехи“, старе шмате
„Гуголь“, цибуль кілька —
От і всі єго мастки,
От і всі здобутки...
Навіть в Лейби на шіфкарти
Позичив дві сотки.

Та хоч з краю не привіз він
Нічого з собою —
В Америці доробив ся
На австрійськім „гою“,
За літ десять обловив ся
Десять тисячками —

Днесь пан зве ся, — Сурка пані,
Діти паничами...
Бо всі „гої“ христіяни,
Кожий хлоп австрійський
Зістав Богом сотворений
На „бізнес“ жидівський...

НАШІ БАЖАННЯ.

Ой, Боже любий, Боже наш,
Коби то гроні буди в нас
Тож я би світа собі вжив:
Я-б за шість центів хліб купив,
За п'ять горілки й чіснику,
За штири центи табаку.
За три цукорків добрих тих.
(Що так смакують нани в них) .
Й тодіб я душу поживив,
Що аж паска би попустив...
Опісля вбратнєсь я-б хотїв:
Купив би пару ходаків
За дві короні, — а за п'ять
Я-б кожущину міг дістать,
За три сорочку й канелюх—
Аж ворогам би сперло дух.
Правда — ще треба-б й ногавиць
Та... обійде ся без них Гриць!

СТАРА ПІСНЯ.

Прошу тебе, любий сину,
Не їди, не йди на чужину,
Бо в чужині, Бог там знає,
Яке лихо тя чекає.
Ось так мати говорила

Тай до сінка до Кирпла,
Що скоро лиш в піре вбрав ся,
В світ широкий вибрав ся.
Але нині діти вперті,
Не здержить їх мати в леті;
І сей впертість мав велику,
Тай вибрав ся в Америку.
Заїхав він до Бруклина,
Знайшов дівку мов калина,
Не стямив ся, оженив ся,
Під пантофлем опинив ся.
Жінка сейчас за чуб взяла,
Власть жіночу показала,
Й велить навіть йому прати,
Дітям носи обтирати...
І тягни тепер, небоже,
Навіть мати не поможе.

ВОРОЖКА.

Оповіданє кума Гриця.

Ті дівчата чорноброві,
Ворожки правдиві:
Що вам тільки наворожать,
Станесь в тій хвилині.
Дам вам примір сам із себе
Як мені раз сталось:

Одно дівча прехороше
Картами видалось,
А я став її прохати:
Киньте й мені карти,
Нехай знаю, чого маю
Від доленьки ждати,
Ось вона мені кдає
Й так розповідає:
„Карта каже, що дівчина
Вас одна кохає.
Оженитесь з багатю,
А далі, а далі,
Мати мете неприємність
Від якоїсь кралі.
Ще й велику неприємність,
Бо буде вас бити...“
Я втішений, розсмішений
Не знав, що робити
Й давай дівча цілувати
В личко і очиці.
А вона вам відвернулась
Й трах мене по пиці!
Та це мене не всердило,
Й на плач не зібралось,
Бо за бійку ворожила
Й на бійці осталось.

ДУМИ МОЇ.

Думи мої, думи мої,
Лихо мені з вами!
Обсіли ви мою душу
Цілими роями;
Придавили ум і серце,
Кровцю мою ссете
І хвилиночки спокою
Мені не дасте!
Одна радить гарно їсти,
А друга гуляти,
Третя каже добре пити,
А четверта спати;
Пята піти до театру,
Шеста йти світами —
Натішитись, любоватись
Чужими краями.
І так дальше. Кожда радить,
Гомонять без краю,
А ніодна не згадає
Що... цента не маю.
І так мене всі клопочуть
Від рана до рана,
Наче сто жінок в гаремі
Турецького пана.
Думи мої, думи мої,
Мій скарбе здоровий!
Продавбим вас за наперець
Тисяч доляровий.

ХИТРИЙ КОЗАК.

Стрибнув козак через рів,
Як умів, як умів,
І в грязюку, у глибінь,
Так і впав, так і сїв.
Хоче відси вилазить,
Та не втне, та не втпе.
Бо болото так держить,
Мов біда, мов живе.
Ще і в глиб його вниха,
Як мара, як мара,
Бере козак тай співа:
„Не пора, не пора!“
А голосно так співав
Заводив, заводив,
Що аж Лях шандаря
Налякав, розбудив.
Як почув це Лях шандар,
Так летить, а летить
До болота поза яр.
І кричить, і кричить:
В імя права до тюрмів
За цей бунт, за цей гріх;
За цей гайдамацький спів,
Беру всіх, беру всіх!
При чім себе прямо так
У грязь верг, в яму верг.

А козак йому на карк —
Тай на верх, тай на верх...
І пішов козак домів,
Як хотів, як умів,
А в болоті Лях кричить.
Аж упрів, аж упрів.

НАРОДНА ПІСНЯ.

(З американським додатком).

Ой у поли криниченька,
З неї вода витікає;
Ой там „майнер“ молоденький
Головоньку обмиває.
Вчера в вечер „нейда“ була,
А знакомі всі і други
Цілу нічку у готели
Пили наче ті шевцюги.
І нап „майнер“ пив із ними,
Платив кождому що сили,
За те має гарну вдяку:
Головку йому розбили...
Нині рану обмиває
З гіркою слезою в оці,
Бо з цілої „пейди“ має
Одну... дїрку у головці.

ТАЙ ГОДІ.

Йшла по воду дівчинонька
тай годі,

Спотикнулась при великій
колоді.

А там сидів козаченько
Ігнатий —

Поміг її з коновками
вставати.

А козак сей був на причуд
гарненький:

Личко біле, вусик чорний,
маленький,

Очи чорні, голубії,
як море,

Стан високий, немов явір
у поли.

Задивилась дівчинонька
на нього,

Мов на образ Николая
святого.

І вже було по всім ділі
й по ході:

Втратила там свій віночок...
тай годі.

ГАРНА НІЖКА.

Усеї хлопці говорили,
Що Іваниха, кума,
Таку гарну ніжку має,
Що вже красшої нема!
І маленька і товстенька.
Наче вилята зі скла!
Ось почав я підглядати,
Бо цікавість мя пекла:
І підглянув, як кума раз
Розбиралась до снання
І, як босими ногами,
Виганяла цуденя.
Я на ноги приглядаюсь
І від дива остовнів,
Бо відкрив я річ велику,
Тай від разу помудрів:
Нога чорна і широка,
І погана, мов патик,
А хороший у куми був
Шевська праця — черевик.
— — — — —
З того сміло заключаю,
Що всі хлопці — тумани,
Люблять дамські черевики,
А не ноги жєнщини.
Як би кождий ноги бачив,
Так, наприклад, як ось я,
Тоді щиро полюбив би
Пана... дамського шевця.

СТАРЕ ДОРОБАЛО.

Загадала стара баба
Молодою бути,
Натикала за намітку
Зеленої руті.

І вставила дваїцять зубів
Приправила коси
Тай сусіда йде питатись,
Чи вона хороша.

А сусід був глухий троха
І саме в сій хвили
Латав старе доробало,
Що кури розбили.

Латав й не чув, що сусідка
У него питала,
Тай відповів: — „Доробало,
Щоб квочка сідала!

Та старе вже до нічого,
І старим остане:
Хоч латайте ж, латайте,
Все буде... погане“.

